

JAN SOKOL
Čas a rytmus

(Třetí, opravené vydání)

PRAHA
2019

Obsah

Předmluva	9
Úvod	11
1. JAZYK A ČAS	19
1.1. Řeč o čase	20
1.1.1. Čas jako změna	23
1.1.2. Čas jako plynutí	23
1.1.3. Čas jako trvání	24
1.1.4. Čas jako míra	25
1.1.5. Čas k něčemu	26
1.2. Gramatický čas	26
1.3. Příběhy slov	30
1.4. Shrnutí: svědectví jazyka	35
2. ZAKLADATELÉ	37
2.1. Platón (asi 428–348 př. Kr.)	41
2.2. Aristotelés (384–322 př. Kr.)	45
2.3. Plótinus (asi 205–270)	52
2.4. Augustinus (354–430)	58
2.5. Shrnutí	66
3. DĚJINY A ESCHATOLOGIE	68
4. ASTRONOMOVÉ A HODINÁŘI	78
4.1. Kalendář	78
4.2. Letopočet	87
4.3. Dny a hodiny	89
4.4. Mechanické hodiny	92
4.5. Orloj	99
4.6. Vesmír na stole	104
4.7. Přesný čas	106
4.8. Světový čas	111
5. ČAS A VĚDOMÍ	113
5.1. René Descartes (1596–1650)	115

5.2. John Locke (1632–1704)	124
5.3. Immanuel Kant (1724–1804)	128
5.4. G. W. F. Hegel (1770–1831)	133
5.5. F. W. J. Schelling (1775–1854)	137
5.6. Franz von Baader (1765–1841)	144
5.7. Edmund Husserl (1859–1938)	147
5.8. Henri Bergson (1859–1941)	158
5.9. John Ellis McTaggart (1866–1925)	163
5.10. Martin Heidegger (1889–1976)	164
5.11. Heideggerovi pokračovatelé a kritikové	173
5.12. Etika a čas	181
6. ČAS VE VĚDÁCH	192
6.1. Geologie	196
6.2. Fyzika	198
6.3. Biologie	209
6.4. Etnologie	217
6.5. Sociologie	223
6.6. Psychologie	229
6.7. Ekonomika	237
6.8. Historie	243
7. RYTMUS	253
7.1. Oscilace a oscilátory	259
7.2. Biologické rytmy	264
7.3. Psychologie rytmů	267
7.4. Rytmus v řeči, v hudbě a v poezii	271
8. RYTMUS A ČAS	277
8.1. Přítomnost, současnost, následnost	278
8.2. Dějinnost	287
8.3. Dějiny času	293
9. SEZNAM ZKRATEK	303
10. LITERATURA	305
10.1. Slovníky	305
10.2. Prameny	306
10.3. Ostatní literatura	311
11. REJSTŘÍK	327